

**До питання визначення
поняття «професійний спорт» у вітчизняному законодавстві**

Мердов С. П.

*викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
Донецький юридичний інститут МВС України
(м. Кривий Ріг Дніпропетровської області, України)*

Запорукою успішної реалізації адміністративно-правових норм у будь-якій сфері публічного адміністрування та їх застосування у практичній діяльності всіма суб'єктами, повинно стати чітке закріплення і розуміння основних понять і термінів, що характеризують сферу адміністративно-правового регулювання. На сьогоднішній день в юридичній науці точиться дискусія з приводу правового регулювання сфери професійного спорту в Україні. Одні вчені наголошують на цивільно-правовій природі відносин, що складаються у сфері професійного спорту [1; 2], інші [3; 4] – стверджують, що означена сфера підлягає регулюванню нормами трудового права, окремі [5; 6] – наголошують на необхідності адміністративно-правового забезпечення вказаної сфери. Така невизначеність багато в чому обумовлена недосконалістю визначення поняття «професійний спорт», а також недостатньою урегульованістю цієї сфери суспільних відносин в Україні.

Дефініцію терміну «професійний спорт» на сьогоднішній день закріплено в Законі України «Про фізичну культуру та спорт», під яким розуміють комерційний напрям діяльності у спорті, пов'язаний з підготовкою та проведенням видовищних спортивних заходів на високому організаційному рівні з метою отримання прибутку [7]. Слід відзначити, що практично аналогічні поняття професійного спорту містяться і у законодавстві інших пострадянських країн. Так, у п. 11 ст. 2 Федерального закону від 04.12.2007 р., № 329-ФЗ «Про фізичну культуру і спорт у Російській Федерації» професійний спорт визначено як частину спорту, спрямовану на організацію і проведення спортивних змагань, за участь у яких і підготовку до яких у якості своєї основної діяльності спортсмени отримують винагороду від організаторів таких змагань та(або) заробітну плату [8]. В Республіці Білорусь під професійним спортом розуміють частину спорту, яка включає підприємницьку, трудову та іншу незаборонену законодавством діяльність, спрямовану на досягнення високих спортивних результатів та пов'язану з отриманням винагород (доходів) від організації спортивних заходів та (або) участі в них [9]. В законі Грузії «Про спорт» не надається визначення професійного спорту, а тільки поняття «професійний спортсмен» - спортсмен, для якого спорт є основним джерелом доходів, проте в ньому чітко зазначено, що сфера професійного спорту регулюється трудовим законодавством [10]. В законі Республіки Казахстан «Про фізичну культуру і спорт» професійний спорт визначається як складова частина спорту, спрямована на організацію і проведення спортивно-видовищних заходів (змагань), за підготовку і участь в яких спортсмени, що обрали спорт у якості професійної діяльності, отримують винагороду відповідно до цивільного законодавства Республіки Казахстан [11]. Не дивлячись на те, що у всіх зазначених вище нормативно-правових актах наголошено на комерційній складовій професійного спорту, що полягає в отриманні прибутку, на відміну від українського визначення професійний спорт розглядається як складова спорту, а не як комерційний напрям діяльності.

Законодавче визначення поняття професійного спорту, на нашу думку, не відображає сутності і особливостей сучасного професійного спорту в Україні. Хоча є вчені, наприклад, Ю. С. Суха, які вважають вдалим визначення поняття професійного спорту, закріплене в Законі України «Про фізичну культуру та спорт» [1, с. 8]. Проте, переважна більшість вчених піддає його критиці. Наприклад, Ю. М. Репкіна під професійним

спортом пропонує розуміти підприємницьку (комерційну) діяльність із задоволення інтересів професійних спортивних організацій, спортсменів, що обрали спорт своєю професією, і глядачів, з метою одержання прибутку [5, с. 7-8]. Не зрозуміло є позиція авторки з приводу того, про задоволення яких саме інтересів мається на увазі, адже у зазначених в дефініції суб'єктів, безумовно вони різні.

М. І. Попичев, О. А. Шаповалова та В. М. Маслов стверджують, що поняттям професійного спорту, визначеним у Законі, практично не охоплюється коло суб'єктів, які задіяні у такій спортивній діяльності, а також не йде мова про спорт високих досягнень [3, с. 283]. З огляду на це, автори пропонують професійний спорт розглядати як напрям діяльності у спорті, який охоплює підприємницьку, трудову та іншу не заборонену законом діяльність спортсменів-професіоналів, тренерів та інших фахівців, пов'язану з підготовкою і проведенням видовищних спортивних змагань і досягненням високих спортивних результатів [3, с. 285]. Слід відзначити, що в Модельному законі про професійний спорт в дефініції зазначеного поняття також наголошується на суб'єктах цієї діяльності. Професійний спорт в ньому розглядається як професійна спортивна діяльність фізичних чи юридичних осіб, що беруть участь у спортивних змаганнях, з метою досягнення високих спортивних результатів і отримання прибутку [12].

Позитивно оцінюємо визначення кола суб'єктів, які задіяні у професійній спортивній діяльності, зазначимо, що запропоноване визначення також непомічене недоліків. Оскільки, як у законодавчій дефініції, так і у запропонованій вище основною метою професійного спорту визначено отримання прибутку. З чим не можна погодитися. Безумовно, професійний спорт, перш за все, має комерційні засади, проте в останні роки поряд з отриманням прибутку професійна спортивна діяльність як фізичних так і юридичних осіб спрямована на досягнення високих спортивних результатів, популяризацію спорту в країні, а також представлення України на спортивних змаганнях різного рівня, у тому числі й на Олімпіадах. Необхідно відзначити, що в останні роки відбувається професіоналізація Олімпійських ігор через надання дозволів спортсменам професіоналам на участь в них. Крім того, отримання прибутку спортсменами на сьогодні також є характерним і для любительського спорту. Яскравим прикладом тому можуть слугувати комерційні легкоатлетичні змагання Діамантова ліга IAAF, участь в яких є добровільною і спрямована на отримання прибутку.

Підсумовуючи вищезазначене, вважаємо за доцільне професійний спорт визначити як напрям спорту, спрямований на організацію і проведення спортивно-видовищних заходів фізичними і юридичними особами на високому організаційному рівні з метою отримання ними прибутку, досягнення високих спортивних результатів, популяризації спорту, а також представлення країни на спортивних змаганнях різного рівня, у тому числі й на Олімпіадах.

Список використаних джерел:

1. Суха Ю. С. Цивільно-правові договори у сфері професійного спорту : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Ю. С. Суха; Національний університет «Одеська юридична академія». - Одеса, 2014. - 20 с.
2. Тіхонова М. А. Цивільно-правові договори у сфері професійного спорту / М. А. Тіхонова // Зовнішня торгівля: право та економіка. - 2008. - № 4 (39). - С. 153-157.
3. Попичев М. І. Проблемні питання правового регулювання професійного спорту / М. І. Попичев, О. А. Шаповалова, В. М. Маслов // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т. Г. Шевченка. - 2014. - № 118. - С. 282-285.